

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL S. T. SKUNDO**

(S)

2020 m. kovo 10 d. Nr. S-36 (7-16/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių V. E. (pranešėjas), Rasos Stravinskaitės, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo S. T. (toliau – Pareiškėja) 2020-01-21 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius, VMI) 2020-01-02 sprendimo grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-129 (toliau – Inspekcijos sprendimas, skundžiamas sprendimas). Atsakovo atstovai B. U. ir G. F. 2020-02-25 dalyvavo Komisijos posėdyje, Pareiškėja nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėja skunde nurodo, jog Lietuvos Aukščiausio Teismo (toliau – LAT) 2019-11-14 nutartimi Nr. 3P-1803/2019 buvo atsisakyta priimti Pareiškėjos, kaip atsakovės J. E. įgalioto asmens, pateiktą kasacinį skundą, nurodyti atsisakymo motyvai bei nutarta grąžinti advokatei S. T. (Pareiškėjai) už J. E. kasacinį skundą 2019-11-11 AB SEB banke sumokėtą 75 Eur žyminį mokestį.

Pareiškėja mano, jog LAT nutartį Inspekcija turi vykdyti be jokių išlygų, pastebi, kad ji neturi jokių mokesčių, delspinigių ar baudų nepriemokų.

Pareiškėjos teigimu, jau keleri metai vyksta jos sutuoktinio I. T. susirašinėjimas dėl bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto – negyvenamųjų fermos patalpų adresu: x, apmokestinimo nekilnojamojo turto mokesčiu. Pareiškėjos sutuoktinis nesutinka, kad minėtos patalpos yra nekilnojamojo turto mokesčio objektas, nežiūrint į tai, Inspekcija reikalauja pateikti minėto nekilnojamojo turto deklaracijas.

Pasak Pareiškėjos, Inspekcija neturi teisinio pagrindo susieti nurodyto ginčo dėl nekilnojamojo turto deklaracijų teikimo / neteikimo ir tuo pagrindu atsisakyti vykdyti privalomą LAT nutartį. Inspekcija negali plečiamai aiškinti 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 87 straipsnio 6 dalies, nes visi žyminio mokesčio permokos pagrįstumą patvirtinantys būtini dokumentai (LAT 2019-11-14 nutartis) mokesčių administratoriui buvo pateikti kartu su prašymu.

Pareiškėja prašo panaikinti skundžiamą Inspekcijos sprendimą ir įpareigoti Inspekciją grąžinti jai 75 Eur žyminį mokestį.

Inspekcija sprendime nurodė 75 Eur žyminio mokesčio negražinimo pagrindą – nepateiktos visos pareikalautos pateikti deklaracijos ar mokesčių apyskaitos, kurias, vadovaujantis MAĮ 87 straipsnio 6 dalimi, privaloma pateikti. Papildomi motyvai: nepateiktė privalomų pateikti Nekilnojamojo turto mokesčio deklaracijų už 2015 m., 2016 m., 2017 m., 2018 m.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Iš bylos medžiagos matyti, jog Pareiškėjos skundas tenkintinas iš dalies. Skundžiamas Inspekcijos 2020-01-02 sprendimas Nr. 331-129 naikintinas, o Pareiškėjos prašymas grąžinti žyminio mokesčio permoką (75 Eur) perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Ginčas nagrinėjamu atveju yra kilęs dėl Inspekcijos sprendimo Pareiškėjai negrąžinti 75 Eur žyminio mokesčio permokos, nurodant, kad Pareiškėja nėra pateikusi nekilnojamojo turto (toliau – NT) mokesčio deklaracijų už 2015 m., 2016 m., 2017 m. ir 2018 m. Posėdžio Komisijoje metu Inspekcijos atstovai paaiškino, jog, Pareiškėjai pateikus NT deklaracijas, gali susidaryti mokėtinas NT mokestis, todėl skundžiamu sprendimu ir nuspręsta žyminio mokesčio permokos Pareiškėjai negrąžinti. Taip pat atstovai nurodė, kad mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmai dėl NT mokesčio pagrįstumo Pareiškėjos atžvilgiu nebuvo atlikti ir šiuo metu nėra atliekami.

Įvertinusi Pareiškėjos skundo motyvus, byloje esančius dokumentus ir Inspekcijos atstovų posėdžio metu pateiktus argumentus, Komisija daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju pagal Pareiškėjos 2019-12-03 pateiktą prašymą grąžinti 75 Eur žyminio mokesčio permoką Inspekcija, priimdama skundžiamą sprendimą, neišnagrinėjo visų su ginčo permokos grąžinimu susijusių aplinkybių.

MAĮ 2 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad mokesčio permoka yra mokesčių mokėtojo sumokėta per didelę mokesčio suma, mokesčio permokos (skirtumo) grąžinimo / įskaitymo teisinius pagrindus ir tvarką nustato MAĮ 87 straipsnis. Detalią MAĮ 87 straipsnio nuostatų įgyvendinimo tvarką numato Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo) taisyklės, patvirtintomis Inspekcijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. VA-186 „Dėl mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo) taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

Iš Taisyklių 12, 13, 16, 17 punktų nuostatų matyti, jog mokesčių mokėtojo teisės susigrąžinti mokesčio permoką (skirtumą) realizavimas siejamas su realiu permokos turėjimu ir jos pagrindimu, pateikiant tinkamai užpildytą nustatytos formos prašymą ir dokumentus, būtinus permokai pagrįsti. Taisyklėse taip pat numatyta procedūra, kurios metu mokėtojas turi galimybę patikslinti neteisingus, netikslius duomenis, ar pateikti reikiamus dokumentus, susijusius su permokos grąžinimu. Komisijos nuomone, pagal teisės aktų reikalavimus prašymas dėl mokesčio permokos grąžinimo turi būti teikiamas mokėtojo, siekiančio permoką susigrąžinti, vardu, nes jo vardu apskaitos sistemoje yra fiksuotas mokesčio / įmokos mokėjimas, jo vardu fiksuojama ir permoka, kurią prašoma grąžinti.

Ginčo byloje nustatyta, kad prašymą užpildė ir pateikė Pareiškėja (S. T.) savo vardu, tačiau iš kartu su prašymu pateikto dokumento (LAT nutartis) matyti, jog prašymas yra teiktas, vykdant LAT 2019-11-14 nutartį Nr. 3P-1803/2019, kuria nutarta grąžinti advokatei S. T. (Pareiškėjai) už J. E. kasacinį skundą 2019-11-11 sumokėtą 75 Eur žyminį mokestį, t. y. 75 Eur žyminis mokestis, nors ir buvo sumokėtas Pareiškėjos, tačiau jos atstovaujamos J. E. vardu. Šie duomenys patvirtina, kad pagal Taisyklių nuostatas ginčo žyminio mokesčio permoka, nors ir grąžintina žyminį mokestį sumokėjusiai Pareiškėjai (advokatei), tačiau realiai Pareiškėjai nepriklauso. Minėtą LAT nutartį kartu su 2019-12-03 prašymu grąžinti 75 Eur žyminio mokesčio permoką Pareiškėja pateikė ir Inspekcijai. Komisijos posėdžio metu į klausimą, ar priimant skundžiamą sprendimą buvo svarstomas klausimas, jog ginčo mokestinė permoka yra ne Pareiškėjos (kaip advokatės), o jos atstovaujamos J. E., Inspekcijos atstovai konkrečiai negalėjo atsakyti (priimant skundžiamą sprendimą šios aplinkybės nebuvo vertinamos), atstovai tik paaiškino, kad ginčo permoką galima matyti Pareiškėjos apskaitos kortelėje.

Komisijos vertinimu, mokesčių administratorius turėjo įvertinti aukščiau nurodytas aplinkybes ir, nepaisant to, kad pagal Taisyklių nuostatas žyminio mokesčio permoka grąžintina žyminį mokestį sumokėjusiai Pareiškėjai (advokatei), t. y. pagal minėtas teisės aktų nuostatas

susidarė Pareiškėjos (advokatės) vardu, tačiau, taikant turinio viršenybės prieš formą ir gero administravimo principus, laikyti, kad ginčo permoka realiai priklauso Pareiškėjos atstovaujamajai J. E..

Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 3 straipsnio 1 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis objektyvumo principu, administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs (VAI 3 straipsnio 2 punktas). Atitinkamai 8 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), aiškindamas MAI 32 straipsnio, nustatančio mokesčių administratoriaus pareigas, nuostatas, taip pat yra konstatavęs, kad mokesčių administratoriaus veikla privalo griežtai atitikti įstatymų reikalavimus, būti pagrįsta teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, tiesiogiai susieta su įstatymų pavestų funkcijų ir uždavinių įgyvendinimu. Tik tokia mokesčio administratoriaus veikla laikytina teisėta (pavyzdžiui, 2005-06-08 sprendimas adm. byloje Nr. A⁴-685/2005; 2007-02-09 sprendimas adm. byloje Nr. A⁴-127/2007; 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas adm. byloje Nr. A⁵⁵⁶-336/2011, publikuotas „Administracinė jurisprudencija“ Nr. 21, 2011 m.).

Įvertinus anksčiau aptartas aplinkybes, konstatuotina, jog mokesčių administratorius priimdamas sprendimą dėl permokos grąžinimo, duomenis, susijusius su pateikto prašymo pagrįstumu, vertino formaliai, atsižvelgdamas tik į tai, kad prašymas pateiktas advokatės S. T. (Pareiškėjos) vardu ir neatsižvelgė bei nevertino aplinkybių, jog ginčo žyminis mokestis tiek sumokėtas buvo, tiek ir LAT nutartimi grąžintinas būtent už J. E. vardu paduotą kasacinį skundą. Komisija nagrinėjamu atveju konstatuoja, jog, kaip minėta, nors ginčo žyminio mokesčio permoka ir susidarė Pareiškėjos (advokatės) vardu, tačiau vadovaudamasis turinio viršenybės prieš formą principu (MAI 10 straipsnis), pagal kurį mokesčių teisiniuose santykiuose viršenybė teikiama šių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne jos formaliai išraiškai, mokesčių administratorius turėjo laikyti, kad ginčo permoka priklauso Pareiškėjos atstovaujamajai J. E., nes faktinis žyminio mokesčio mokėtojas ir permokos gavėjas yra J. E.. Todėl nagrinėjamu atveju turėjo būti vertinamos ne Pareiškėjos (advokatės), o J. E. mokestinių prievolių, turinčių įtakos ginčo permokos grąžinimui (įskaitymui), vykdymas.

Kadangi mokesčių administratorius nenustatė visų bylai svarbių aplinkybių bei visapusiškai ir objektyviai jų neištyrė, laikytina, jog Inspekcija netinkamai išnagrinėjo šį mokestinį ginčą. Inspekcijos ginčo sprendimas negali būti pripažintas atitinkančiu aukščiau nurodytus viešojo administravimo principus, todėl Pareiškėjos prašymas grąžinti mokesčių permoką perduotinas centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo (MAI 155 straipsnio 4 dalis 5 punktas). Inspekcija, pakartotinai nagrinėdama Pareiškėjos (advokatės) prašymą, turėtų iš naujo analizuoti ir vertinti byloje esančius bei mokesčių administratoriaus turimus įrodymus, t. y. pagal Pareiškėjos (advokatės) pateiktą prašymą spręsti dėl 75 Eur žyminio mokesčio sumos pripažinimo Pareiškėjos atstovaujamos J. E. turima mokesčio permoka ir, tik įvertinus aplinkybes dėl J. E. turimų / neturimų mokestinių nepriemokų, spręsti dėl 75 Eur žyminio mokesčio permokos grąžinimo (įskaitymo).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktais, n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2020-01-02 sprendimą grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-129 ir perduoti Pareiškėjos S. T. skundą Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos nagrinėti iš naujo.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė	Edita Galiauskaitė
Komisijos narys	Evaldas Raistenskis
Komisijos narė	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė